

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben: Előfizetési ár vidékre:
 Egész évre . . . 12.- kor. Egész vve . . . 18.- kor.
 Félévre . . . . . 6.- kor. Félévre . . . . . 9.- kor.
 Egyes szám ára 4 fillér. Egyes szám ára 6 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.
 Lapkiadó:
NOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kladóhivatal:
 Darabos-utca 7. szám alatt.
 : : Telefon 412. szám. : :

Miért kell titkos szavazás?

Debrecen, február 29.

A budapesti Országos Reformklubban már hetek óta folynak az előadások a választói jog különböző kérdéseinek megvilágítására. Legutóbb dr. Szende Pál tartott előadást a titkosságról és ebben olyan érdekes és döntő jelentőségű érveket sorakoztatott, amelyet ajánlatos minél szélesebb körökben megismerni.

Általános tetszés és nagy helyeslés közben mutatta ki, hogy a választójogi reformnak a titkosság elengedhetetlen feltétele. A választásnak célja, hogy a polgárság akaratát szabadon kifejezésre juttassa. Biztosíték erre nézve az állatársosság, hogy a tömegek szavazzanak, biztosíték a szavazatok egyenlő értéke, de legfeljebb a biztonságosabb biztosíték a titkosság.

Legszembetűnőbb állapot bizonyára a nyílt szavazás lenne, de az a számtalan függési viszony, presszió, és terrorizmus lehetősége miatt nálunk ki nem viheto. Mindez elmarad a titkosságnál. Angliában a titkos választás óta eltűnt az erőszak.

Németországban óriási tömegek mozdultak meg a választásnál és a legcsekélyebb zavargás nélkül. Ellenben Kelet-Poroszországban, ahol a titkosság nem teljes, sok zavargás fordult elő. — Nálunk a szavazás mozgósítás képét nyújtja, három hadtestet kellett mozgósítani a legutóbbi választásoknál.

Rosszhiszemű és tudatlan állítás hogy ma a szavazati jogot szabadon gyakorolják. Há-

romszézetet meghaladja az államhivatalnokok száma és ha ehhez a törvényhatósági és községi alkalmazottakat hozzávesszük, a félmilliót megközelíti a szám.

Szolgálati pragmatika nincs és így a hivatalokra fenyegetéssel kedvezés, befolyást lehet gyakorolni szavazatlának leadásánál, sőt utólag is. AHA a titkosság nélkül terjesztik ki a szavazati jogot, akkor azok az állami hivatalnokok is szavaznak, akik ma szavazati joggal nem bírnak és 30—35 százalékra fog rugni a kormánytól függő szavazók száma.

Hihetetlen az a képmutatás, amikkel érveket keresnek a nyílt szavazás védelmére. Felhozják az általuk demoralizált tömegek erkölcselenségét. Németországban azért oly magas a polgárság erkölcsi értéke, mert 45 éve már titkosan szavaznak.

Hogy Franciaországban a titkosság dacára vannak visszaélések. Nekünk is vannak ezek elleni törvényeink, behozták az ellenzék huszévi sürgetése után a kuriai bíraskodást és most e törvény életbelépte után tíz évvel, a Jogászegyletben egyhangulag konstatálták, hogy a gyakorlati életben semmi hatást nem gyakorol. — Ugyanazok kik a titkosság ellen érvelnek, miért alkalmazzák ezt az ő exkluzív körökben.

Kedvenc érvük, hogy nyílt szavazás egyezik csak meg a magyar ember egyenes jellemével és becsületességével.

Ez az érv nem új és nem talál. Bismarck is ezzel érvelt, csak hogy ő a germán faj becsületét féltette, mint Stuart Mill az angolok gentleman-ségét, a franciák pedig a francia ember korrektségét.

Ezzel szemben kérde, vajon összefér-e a magyar ember becsületes jellemével a szavazatiért a pénz elfogadása és a heteken át tartó etetés és italás?

Titkos szavazás van ma már minden művelt államban: Anglia, Francia, Német, Olaszországban, Belgiumban, a svédeknel, dánoknál, Északamerikában, stb. Nálunk sem lenne új, — mert 48-ban sok megye választott titkosan, a 48-as törvény nem zárta ki a titkosságot, csak a 74-es reakciós törvény hozta be mindenütt a nyílt szavazást.

Az ok, amiért a nyílt szavazáshoz ragaszkodnak, mert féltik hatalmukat a nemzet megnyilatkozó akaratától.

Országgyűlés.

A képviselőház tétele.

Návay Lajos elnök féltizenegy órakor nyitotta meg az ülést.

Mihályi Péter jegyző fölolvassa a tegnapi ülés jegyzőkönyvét, amelyet észrevétel nélkül hitelesítenek.

Az elnök bejelenti, hogy a tegnapi szabadságkéresekét visszavonták. Tudomásul szoi gal.

Polónyi Géza: De a megokolás!

Az elnök felolvassa a leveleket, amelyek a kérés visszavonását azzal okolják, hogy az elnök házszabályellenesen akarta kezelni a kérést.

Hámos Antal báró: Egészségesek már?

Az elnök: Nem akar a dologból nagyobb káuzust csinálni, de kijelenti, hogy ilyen egyoldalu megállapítás ellenkezik a házszabályokkal

EGYETLENEM.

Irta: **Szigei László.**

Nehéz szívvel fogom a fölöt, hogy magától bucsuzzam, talán örökre. Most amikor megint eszembe jutnak azok a felejthetetlen szép napok, percek, érzem, hogy a mi utjaink, ennél a pontnálé lváinak. Elválnak, mert el kell válniuk, mert mi az életben már tisztán nem nézhetünk egymásra. Ami köztünk történt, azon a gyönyörűen szép csöndes holdvilágos éjszakán, az már nem szorul magyarázatra, az nem szorul mentesítésre. Nem is kell, hogy arra szorújon. Én mint leány, tudtam, hogy mit cselekszem, tudtam, hogy mi ennek a következménye a mai világban, a mai társadalmi helyzetben, nem éva-kultán, hanem nyitott szemmel mentem be a sötétségbe, abba a sötétségbe, melyből tudom, nagyon jól tudom, nincsen visszatérés, nem létezik megbánás. Mindezt nagyon jól tudtam, nagyon jól tudom most is és most mégis, mikor már régen túl vagyok annak a felejthetetlen percek gyönyörűségén, bátran írom magánam, hogy boldog vagyok. Boldog vagyok, olyan boldog,

mint amilyen egy magánosan álló árva leány lehet abban a tudatban, hogy szeret és szeretik. Hogy hogyan és miképpen, ahhoz senkinek semmi köze. A mi szerelmünket nem tudta, nem látta senki, csak az isten s ha ő hatalmas, fenséges, mindenható, engem arra teremtett, hogy elvegye tőlem az otthont, az édeset, a meieget, az anyámat, aki gondos fehér kezével megörzhetett volna az élet — nem szabad-jaitól, akkor én forró vérű, de gyöngye erejű leány, keli, hogy abban a gondolatban megpihenjek, hogy a magáé voltam testestől-velkestől, mert érzéseim fölött nem tudtam rálkodni. De az ölelésük édes volt és önzetlen; tiszta, mint az a gyönyörű tavasz: napsugár, mely táncolva süt le most kis szobám ablakán.

Látja, ezért vagyok én boldog, nagyon boldog. Esténként, mikor lefekszem és nem tudok aludni, kinyitom az ablakom és kinézek a csöndes holdfényes éjszakába. Csönd van, néma csönd és ilyenkor azt hiszem, hogy maga megint mellettem van, maga megint fogja a kezem édes szavakat sugva a fülemben. Ilyenkor vissza szeretném varázsolni azt a szép éjszakát, ame-

lyen ott álltunk egymás mellett egy kis kertipadon. Ugye emlékszik arra, hogy mikor félérken átfogta a derekam és megakart csokolni, nem védekeztem ellene, hófott jól tudtam, hogy ez nem illik, ez vétség a szigorú társadalmi erkölcs ellen. Hagytam magam, mert jól esett nekem, mert szerettem magát, nagyon szerettem. Mit bántam én akkor erkölcsöt, világot, mindent, mindent. Számomra akkor csak egy világ volt, csak egy édes virág és ez maga volt.

De azért higgye el, a boldogságom nem teljes. Némelykor este, mikor egyedül vagyok, — cüssznáns hangok vegyülnek szent érzéseimbe. Ilyenkor mintha megjelenne előttem egy rém, mely lassan susogná fülemben, hogy — ő nem szertelett téged igazán. És ilyenkor mintha látom: magát Pesten a bűnös éjszakában, az egyik kávéházból a másikba menni rossz barátival. Mintha látom, hogy tivornyázza át az egész éjszakát rossz nők öleléseivel fűszerezve, gondolatlanul, nem gondolva én reám. És látta, mikor erre gondolok, mikor ezt vélem magam előtt látni, összeszorul a szívem és látja, ekkor érzem megam igazán boldogtalannak, elhagyottnak. —

Nagyobbitás és átalakítás miatt

Budapesti Csipkeáruház fiókja Debreczen, Sas-utca 4. szám.

az összes raktáron levő árukat teljesen beszerzési áron árusítom Jelen kedvező alkalom március hó 5-éig marad érvényben

s határozottan visszautasítja. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj a szélsőbalon.)

Polónyi Géza: Csak a Ház utasíthatja vissza!

Mihályi Péter jegyző fölolvassa az összehírdetési bizottságnak azt a határozatát, a mellyel Inczedy Samu báró mandátumát, gondnokság alá helyezése miatt, megszüntnek jeleníti ki.

A Ház fölhatalmazza az elnököt, hogy a széki kerületben rendelje el a választást. Gróf Széchenyi Emil összehírdetési ügyében a zsüri kisorsolását március 11-én déli egy órára tűzi ki.

Az elnök bejelenti ezután, hogy több képviselő szabadságot kér.

— Megadjuk, — kiáltja az egész jobboldal.

Eitner Zsigmond kéri, hogy a kérdést külön-külön tegyék föl.

Kenedi Géza: Mivel a képviselőház nem névszerinti szavazásokkal (Óriási lármával balról, nagy éljenzés jobbról) tartozik, hanem az a kötelessége, hogy dolgozzék s ne vesztelgesse az időt...

Polónyi Géza A házszabályok 255. §-a alapján a kérdést az elnöknek úgy kell feltenni, hogy a képviselők igen-nel, vagy nem-mel szavazhassanak. Már most, ha én az egyiknek meg akarom adni a szabadságot, a másiknak nem, akkor miképp szavazzak. (Nevetséges beszéd.) A házszabályokat úgy tekintjük, mint alkotmánygaranciákat. (Felkiáltások: Vissza! Neki veled!) A tisztelt elnök ur a házszabályt eddig úgy gyakorolta és így értelmezte. Kenedi Géza indítványát ilyen körülmények között nem bocsáthatja szavazás alá. Ha a házszabályt meg akarják változtatni, akkor tegyenek ilyen irányban indítványt. Utal arra, hogy Návay Lajos mint a elnök eddig külön-külön tette fel a kérdéseket a szavazásra. Kéri az elnököt, hogy miért változtatta meggyőződését a kormánytöbbség kedvéért. (Nagy taps a baloldalon.)

Gróf Batthyány Tivadar: Fejtegeti, hogy minden kérést külön-külön kell szavazás alá bocsátani.

Ha Kenedi új szabadságokat akar, nyújtson be indítványt a házszabályok megváltoztatására, s ha majd eltörik a névszerinti szavazási — akkor nem lesznek. De addig akkor rendezhetünk névszerint, a mikor hazafias meggyőződésünk megkívánja. (Óriási lármával és derűtlenséggel a jobboldalon.)

Nem azért, mintha igényt tartanék magára (hiszen irtam a levelem elején, hogy mi már fölbet nem fogjuk egymást látni), hiszen jól tudom, hogy ami nekem végtelen gyönyörűséget, boldogságot okozott, ami nekem az egész életemen mint egy bájos mese, mint egy végtelen varázs és végigvonulni, magának nem volt egyéb, mint egy futó kaland, egy tűnő semmisség. És látja, mégis eltem magát azokon az éjszakákon, azokon a bűnös éjszakákon. Mert azok nem olyanok, mint itt, csöndesek, szépek, holdvilággal, tejjel forró tavaszi szerelimmal, hanem lámások, pezsgővel, cigánygyal, rossz nőkkel. Ezekről féltem magam egyedül, ezektől szeretném magam megóvni, távol tartani, bár tudom, hogy nincsen hozzá jogom. Hiszen ha rágondolok, már akkor is sirni szeretnék, hogy én, én akarjam magam megóvni azoktól a nőktől, én, aki szintén azzá lettem. Igen, ne is próbáljon mentegemni, azzá lettem, mert szerettem és én nem bánom: és ha tudnám, hogy ezerszer is kiközösít érte a társadalom, mégis örömtől reszelve sirnám vissza azokat a boldog percekét.

Most már bucsuzom magától, nem zavarom tovább. Maga jobbra fog menni, én balra, maga sokat fog még mulatni, mi megmőrsül, én sokat fogok szenvedni, míg meghalok. Maga nem fog sokat reám gondolni, én pedig magával fogok elaludni és magával fogok elféledni — képzeletben. És ez így lesz, mert ennek így kell lennie.

Kint tavasz van, illatos szerelmes tavasz, nyílnak a virágok, virágnak az ákácok és fényesen ragyog be hozzám a napsugár. Messziről ide hallatszik az ártatlan boldog leánykák éneke:

Nyílnak már, nyílnak már az ibolyák...
Egyetlenem, isten magával.

Barabás Béla szóásra áll föl.
Élénk felkiáltások a szélsőbalról: Halljuk az elnököt!

Návay Lajos elnök: Kijelenti, hogy Kenedi indítványának megokolását nem fogadja el, mert teljesen irreleváns, akár-e névszerint a Ház, vagy nem. Részletes fejtegetésbe bocsátkozik a házszabályoknak s azt bizonyítja hogy eöször Kenedi indítványát kell szavazás alá bocsátani, mert ha a Ház mindenkinek megadja a kért szabadságot, senkit sérelem nem ér. De ha a Ház többsége nem fogadná el Kenedi indítványát, akkor sor kerül a többi indítványokra, melyek az egyenkénti szavazást sürgetik. Precedens olvas föl, mely szerint a Ház a koalíció idején Hoitsy indítványára a törvényszakaszokról is együttesen szavazott. (Élénk helyeslés és derűtlenség a jobboldalon.)

Barabás Béla: A házszabályok fölötti vita mindig eredménnyel jár és nem időpocsékolás. (Székely Ferenc igazdólag int.) Hiába rázza a fejét a igazságügyminiszter, a házszabályok nem akkor készülnek, mikor azokat szövegezik, hanem a gyakorlat alatt. Ugy látja, hogy Kenedi Géza indítványára az elnökkel meg volt beszélve. (Tiltakozás jobbról)

Eitner Zsigmond (gunyosan): Dehogy! — Azért voltak kéznél a precedens naplók!

Barabás Béla: Együttesen csak akkor lehet szavazni, ha az elen a Ház egyik tagja sem tiltakozik. Majd a véderőjavaslatnál is összekapcsolnak és egyszerre együtt szavaznak 8—1 szakasz fölött. Csodálkozik, hogy ilyen dologra oda adja magát Kenedi.

Eitner Zsigmond: Talán ön is báró lesz?

Barabás Béla: A 255. § megmondja, hogy úgy kell szavazni, hogy mindenki igen-nel vagy nem-mel szavazhasson. Kéri az elnököt, ne késszen fel ilyen kérdésekre előre! (Ellenmondások Zaj.)

Csuha István: Gavalér dolog!

Rüth Endre: Ez a pártatlanság! (Óriási nagy zaj.)

Barabás Béla: Ismétli, hogy együttesen csak akkor lehet szavazni, ha ahhoz a Ház minden tagja hozzájárul. (Helyeslés.)

Gróf Batthyány Tivadar: Tessék felszólítani Bakonyit, hiszen föl van irakozva! (Zaj a szélsőbalon.)

Az elnök: Tessék várni! Bakonyi képviselő ur következik.

Bakonyi Samu: Az elnök, mikor megválaszolták, fogadalmat tett a Ház előtt, hogy a házszabályokat az eddigi gyakorlat szerint kezeli. Bocsánatot kérek, trükköket készíteni az eddigi gyakorlat ellen: ez ellenkezik a fogadalommal, — az egyéni bizalommal is — amelylyel ön iránt viseltünk. (Élénk tetszés és taps a szélsőbaloldalon.)

Bakonyi Samu: Talán még nem késő a hazafias felszólítás.

Viharos felkiáltások jobbról:
— Bécsi utasításra! Reichspost!

Csuha István: Ti nem jartok Bécsbe!?

Bakonyi Samu: Aljának meg ezen az uton!

Farkas Pál: Pozsonyban szálljanak ki!

Bakonyi Samu: Tessék csak nevetni november 18. után nem nevettek, most sem fognak majd nevetni. A nemzet eltiporja az erőszakot. (Zajos éljenzés és taps a szélsőbaloldalon.)

Egry Béla: Beszél ezután a házszabályokról.

A Hoitsy-féle precedensnél az a döntő, — egyhangulag határozott-e a Ház, vagy volt-e elenyélemény.

Az elnök: Becsületesszavamra mondom, hogy a naplóban ennek nincs nyoma.

Egry Béla: De igenis van!

Polónyi Dezső: Felolvassa a kérdéses ülés naplóját, amely szerint az elnök akkor megelapította, hogy azért szavazhat egyszerre a Ház több szakaszról, mert ellenindítvány nem történt. Tiltakozik az ellen, hogy az elnök bármilyen kérdést is becsületszóval akarjon elintézni.

Eitner Zsigmond (gunyosan): Jóhiszemű tévedés! Múskor is tévedett!

Návay elnök ezután kimutatja, hogy két precedensről van szó. Az egyiknél Polónyinak, a másiknál neki van igaza.

Ezután Abrahám Dezső szólt a házszabályokhoz.

Bukás előtt a kormány

Bécs is haragszik Khuenre.

Fejérváry intrikált.

Teljes erővel megindult a harc Bécsben a magyar kormány és a Kossuth-párt között létrejött béke ellen. Azok az események, melyekről alább részletesen beszámolunk, azet bizonyítják, hogy az osztrák kormánynak, a hadügyminiszternek és a hadvezetőségnek sikerült legfelsőbb helyen elérni azt, hogy a magyar kormányt a helyzet tisztázására szólították fel, mert abban a megkötött tegyezségben melyet Khuen a Kossuth-párttal kötött, a korona jogainak megtámadását látják.

Megindulnak tehát újra a tárgyalások Bécs és Budapest között a gyengén titkolt céllal, hogy a magyar kormányt a Kossuth-párttal kötött egyezség megtörésére és ezzel a legvisszafogottabb helyzetbe, talán a lemondásra kényszerítsék.

Olyan helyen, ahol a legjobban ismerik ezt az egész háborúságot, rendkívül érdekes magyarázatot adják a váratlan eseménynek.

A lapjain báró Fejérváry Géza indította meg, aki vasárnap délután külön kihallgatáson volt a királynál.

Báró Fejérváry ugyanis magára nézve sérelmesnek látja azt az egyezséget, amelyet Khuen Apponyival kötött. Az az országgyűlési határozat, melyet Khuen a Kossuth-pártnak beígért, olyan magyarázatot ad a már fennálló törvényeknek, jelesen az 1888. évi véderőtörvénynek, hogy abban az esetben, ha az országgyűlés megtagadta, vagy nem tárgyalta le az ujoncjavaslatot, akkor nincs joga a koronának a tartalékok és póttartalékosok behívására.

Fejérváry szerint ez a magyarázat dezavualja akorona eddigi magatartását, mert 1903-ban és 1904-ben Fejérváry miniszterelnöksége alatt behívták a tartalékokat és póttartalékokat, noha az országgyűlés az ujoncjavaslatot nem szavazta meg. Fejérváry bukása után a koalíció vád alá akarta helyezni e miatt a volt miniszterelnököt, de a korona közbelépésére Wekerle meggátolta ezt. Fejérváry szerint tehát, ha most Apponyi álláspontja kerekedik felül, akkor ez dezavualja őt és a koronát. Ezért vasárnapi audienciáján Fejérváry e kérdés tisztázását kérte a felségtől és ez volt az oka annak, hogy az egész kérdés felszínre került.

Fejérváry néhány napig Bécsben maradt, bevárta az eseményeket, és csak tegnap utazott vissza Budapestre.

Megerősíti ezt az információt a Neue Freie Presse mai vezércikke is, amely többek között kijelenti, hogy abban az esetben, hogyha az Apponyi által követelt országgyűlési határozat létrejön, dezavualva lesz az egész Fejérváry rezsim és maga a korona is, és felülül az a konfliktus, mely a koalíciós időben szembesült a koronát és a nemzetet.

—Gróf Berchtold külügyminiszter Budapesten. Az új közös külügyminiszter gróf Berchtold Lipót, ma reggel 8 órakor Budapestre érkezett, hogy itt bemutatkozó látogatásokat tegyen a kormány tagjainál és más előkelőségeknél. A külügyminiszter — akit gróf Szapáry Frigyes követtségi tanácsos, a külügyminiszterium elnöki osztályának vezetője, kísér, az Esterházy-utcában lévő Klárolyi-palotában szállott meg rokonainál, és délelőtt háromnegyedtizenegy órakor kezdte meg látogatásait. Gróf Berchtold először a budai várba hajtatott, ahol József főhercegnél és Augusta főhercegné szonyjánál tette tiszteletét, — majd Klotild főhercegné szonyjához ment. Azután

Versec: Villanyvilágítási mű, szarvasmarha vágóhid, csatornamű.

Pacsóva: Világítási vállalat, gőzfürdő, csatornázás.

Kolozsvár: Villamos mű, vízmű, és csatorna vágóhid, műjégygár, fürdő.

Marosvásárhely: Csatornamű, pontaréli téglagyár.

Gazd' uram a kut fenekén.

— sziasztok sziasztok —

Mutatságos, de csaknem halálos végű történeten nevetnek most a zajtaiak. Egy odaváló tiszt gazdaember kicsi hija, hogy életével nem fizette meg papushősi mivoltát. Biróválasztás volt Zajtán, de beült bizony holni köveválasztásnak is, mert olyan ekeseredés folyt a községben. A választás után a győztes párt nevével a község nagy korezmájába, ahol azután «itták áldomását a nehéz csatának.» Az alkotmányos vigasságban részt vett, még pedig jókora részt Bujáki György odaváló gazdálkodó is.

Már jó éjfére járhatott az idő, mikor Bujáki fészkelődni kezdett a széken és szorgalmasan példázott szomszédjainak, hogy jó lenne máz hazakövetkezni, mert hiszen holnap dolognap lesz, tehát egy kis nyugodalom nagyon is elkél.

Több se kellett a vig kompániának.

Köztudomásu ugyanis a községben, hogy Bujáki erős háziregula alatt áll. Nyomban el is kezdték őt piszkálni. Tréfás megjegyzéseket tettek rá.

— Félz ügye a menyecskétől?

— Kukoricán fogsz térdelni, siess csak haza.

Bujákit módfelett bosszantotta társainak gúnyoskodása, no meg volt egy kis nyomás is benne a beszédett boroskából, kifeszítette a melét és egy valódi hóshöz méltóan észánta magát, hogy most meg már csak azért sem megy haza. Majd megmutatja ő, hogy ki az ur a háznál. A mutatós pajtásoknak szörnyen tetszett Bujáki bátorsága s ennek öröme újra megbuktatták az üres üvegeket és ittak sűrűn, de nagyokat. Már derengett odakünn, mikor a biróválasztók egymást felségítették a locsáról, hogy no most már menjünk ám haza.

Készülődés közben valaki éjfék észrevette, hogy Bujáki nincs közöttük. Eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Azonba ügyet sem vetettek reá s megindultak hazafelé. Amint az udvarra értek, rémes földalatti ordítást hallanak. Rögtön ráismertek Bujáki hangjára. A kompánia egyik tagja rosszat sejtve benézett a kutba, s megdöbbenve látta, hogy Bujáki a kut fenekén van s már csak a feje látszik ki a vízből. Hamarosan létrát bocsátottak a kutba. Bujáki úgy össze volt zúzva, hogy nem tudott a maga erejéből a létrára felkapaszkodni. Két falubeli ember ereszkedett le utána s nagynehezen a felszínre hozták és a lakására szláították, ahol ágyba fektették, mert esés közben súlyos zúzódásokat szenvedett.

Mikor már egy kicsit magához tért, mondta, hogy a bor nagyon megártott neki. Érezte, hogy többet ivott a kelleténél, de nem mert boros fejjel az aszony elé kerülni. Azt eszelte hát ki, hogy egy-két vödör jó hideg vizet önt a fejére és úgy megy mindjárt dologra, az asszonynak meg majd azt mondja, hogy odahaza aludt, de még virradat előtt elment hazuról. A gondolat jó volt, de a kivétel nem sikerült, mert amint a vödört lebocsátotta, megszédült és belezuhant a kutba. Az orvos véleménye szerint Bujáki felgyógyulása több hetet igényel.

A város sajtópöre.

Vállalja a királyi ügyész a vád képviselőt?

Köztudomásu, hogy Debrecen város a ácsa sajtópört indít dr Révi Nándor ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag ellen, aki a tanácsot súlyosan megvádolta.

Az a vélemény is általános, hogy ezeket a vádakot csupán csak sajtópör utján lehet tisztázni. Legutóbb azonban olyan kérészekkel volt tele a város, mintha a tanácsnak dr Révi Nándor ellen megindított sajtópörében Gáthy Bálint ügyész, a nagy tudásu jogász nem vállalná a vád képviselőt.

A «Debreczen» munkafarsa felkereste ez ügyben dr Gáthy Bálintot, aki a híresztelésekre körülbelül a következőket mondta:

— Nem felei meg a valóságnak és egy szó sem igaz abból, mintha én a városnak dr Révi Nándor ellen indított pörében a vád képviselőt el nem vállalnám. Sem ügy mint királyi ügyész, sem pedig úgy mint ember nem nyilvánkozhatom ilyen értelemben. A vádat igenis elvállalom és képviselői fogom éppen a közérdek megsértése címén. Hogy a vád képviselőt eddig át nem vettem, ennek csupán az a magyarázata, hogy a várostól még nem kaptam meg a szükséges felhatalmazást, amint ezt a törvény előírja. — Ha kezembe lesz a felhatalmazás, azonnal foglalom magamra teszem a sajtópör megindítását. Az már természetesen aztán az esküdtsek dolga, hogy ki mit adnak igazat. Még egyszer kijelentem, hogy a közérdek megsértése címén vállalom a vád képviselőt.

SZÍNHÁZ.

Ma este bérletszűnetben:

LEÁNYVÁSÁR.

Heti műsor:

Péntek: «Leányvásár», operett. Bérletszűnet. Szombat: «Leányvásár», operett. Bérletszűnet.

Vasárnap délután: «Csikós», népszínmű. — Mérsékelt helyarákka.

Vasárnap este: «Leányvásár», operett. Kis bérlet.

Lányvásár.

(Operett 3 felvonásban. Írták: Bródi Miksa és Martos Ferenc. Zenéjét szerette: Jakobi Viktor. Bemutatták a debreczeni városi színházban tegnap este.)

A magyar nemzeti sovinizmusnak, már tudniillik annak, amely az utóbbi évek alatt valósággal ijedtetve kénytelen volt konstatálni, hogyan veszteget minket egyre nagyobb és nagyobb erővel Faló Leó, de főleg Lehár külföldben igen értékes, fűlbemászó muzsikája, ennek a sovinizmusnak, mondom, igen nagy gyönyörűsége telhetett és telik most is a Leányvásár-ban.

Végre egy operett, amelyet magyarok írtak, de szerencsére — bécsi sikerrel. Egy magyar operett, amelynek országra szóló, sőt Edward angol-amerikai direktor révén hovatovább világszóló lesz a sikere. Legszívesebben talán úgy nevezném a Leányvásárt: a Ma operettje. Minden, amit csak kíván egy operettől a mai színházba járó közönség, a legmeszebbmenő igényeket is, kielégítőleg megvan a Leányvásár-ban.

Szöveg, amely érdekes, fordulatos, hejyenként értelmes, poétikus; zene, amely karakterisztikus; melódiákban bővelkedő, finom, hejyenként meleg és helyenként sziporkázóan invenciózus; táncok, amelyek ujszerűek, izgatóság és határozottan choreographiai tudást, biztosságot igényelnek: — ez a Leányvásár.

Maga a mese, bár mindvégig lebilincselő, talán csak mint váz szerepelhet. Mert valóban, ha érdekelhet is minket, hogy Harison millió-

mos Lucy nevű csodaszép leánya hogyan találkozik össze egy Tom Miggles nevű csavargóval a Beggardale leányvásárban, hogyan lesz tréfából a felesége és hogyan vesztegeti meg a szerelmes Tom a sherifet, miáltal a tréfa-házasságból valóság lesz, végül hogyan szereli meg a szép Lucy az ő csavargóját és különösen hogyan lesznek azután sok meglepő fordulat után egymásé: mondom, ez az érdekes mese is csak valószínűleg szolgálhat, amelyet aztán a szerzői bevontak invenciójuk, tehetségük, a színpadon való rontinjuk értékes zománcával.

Humor, szellem és mindaz, amit a franciák egy szóval olyan találóan kifejeznek: esprit csak úgy villog, cikázik keresztül ezen az operetten. Milieuval, amelyek arra szolgálhatnak, hogy a színpadi hatás minden variációját ragyogtassák le a nézőlérre, tablókkaik, amelyek érdekesek, színesek, festőiek, érzelmes duettekkel és humoros térzelekkel egyáltalán nem fukarkodnak a szerzők. És a muzsika, amely csodálatosan üde az első felvonásban, markáns a másodikban és ötlettel teljes a harmadikban, ugyancsak alkalmas, hogy magával ragadja a közönséget. A slágerkeingő: «Ha lennék egy szerelmes édes...» — légy, sejtelenyszerű, fűlbemászó motívumai s a «dzsáloló» érzéki, vérforraló ütemei már is népszerűek nálunk. Rendkívül finom a Lucy belépője, karakterisztikus az első felvonás kvartetje. Zeneileg érdekesen megkomponált a második felvonás: «De méltóságos ur...» dуетje. S végül, de elsősorban is: egyéni ez a zene, szinte teljesen ment az idegen komponisták behatásaitól.

A mi közönségünk rendkívül nagy érdeklődéssel és különösen igen nagy várakozással nézett a premiere elébe. És sem a darabot, sem az előadást illetőleg nem csalódott, sőt, azt mondhatni, hogy a tegnapi premiere várakozást, ren. énykedést és igényt elégitett ki.

A két parádés fő nő szerepben — Lucy-Bessy — Zilahynának és Borbély Lillinek ugyan csak volt alkalmuk nem mindennapi talentumok csillogtatására. Zilahyné (Lucy) csengő, kellemes sacpránja, illuziót keítő, diszkrét, finom játéka, Borbély Lili kedves gamirakodása, pompás táncai, mesébe illő tolettjei — vagy hatszor öltözködött — szinte frapirozták a közönséget. A férfiak közül pompás volt Décsy «Gróf Rottenberg»-je. Volt humor a Ligeti (Harison) alakításában. Kabinetalkitást mutatott be Máthé Gyula Fritz szerepében. Ötletes volt mindig és kitünően táncolt.

A rendezés — Kassay rendezte a darabot — a lehető legjobb volt, de talán még nála is nagyobb dicséretet érdemel Perczel Karóia táncosnő a darabban előforduló szebbnél-szebb táncok precíz betanításáért. A zenekart Mártonfalvy György karmester tanította be és dirigálta kiváló izléssel, tudással, stilszerűen és lendülettel. Nem szabad azonban elfeledkeznünk a karhőgyekről sem, akiket a tegnapi premiere alkalmából egészen új díszben láttunk viszont.

A siker nagy volt. Minden énekszámot, táncot 3-4-szer ismételtettek el. A publikum körében — de a színpadon is — izzó, telkes, forró volt a hangulat. Volt taps, virág bőven, egyszóval siker, siker mindennekefelett és mint Heine mondta:

— Mi kéne még?!

Barna Jenő.

Leányvásár. Ma este kerül színre másodszor a Leányvásár operett, mely valóságga lázban tartja a közönséget és szereplőket egyaránt. A vidéki közönség nagy számban kerest fel a színházi pénztárt, mely valóságga ostromállapot alatt áll. A mai előadásra, csakugy, mint a holnapra, nagy az érdeklődés. A hájos és szép zenéjü operett Debreczenben is a legnagyobb népszerűsége tarthat számot.

Csikós. Vasárnap délután mérsékelt helyarákka, 3 órai kezdettel a Csikós kiváló népszínmű kerül színre teljesen új betanítással és elsőrendű szerepkiosztással. Jegyeket a színházi pénztári előre árusít.

Fairossza. Jövő héten szerdán délután ifjúsági előadásul a Fairossza kerül színre rendkívül mérsékelt helyarákka.

Debrecen új pénzügyi palotája.

Még ez évben megkezdik az építkezést.

Már régen vajdúdik az új pénzügyi palota felépítésének kérdése. Ma azután döntő lépés történt ebben a dologban.

Budapestről ugyanis ma érkezett le Serényi Gyula báró miniszteri osztálytanácsos Bobula János műépítészszel és a városházán részletesen tárgyalták meg az új pénzügyi palota építésének az ügyét. A tárgyalások eredményeként is lettek. Ugyanis elhatározták, hogy lehetőleg még ebben az évben megkezdik az építkezéseket.

Amegfoglalás apodás úgy jött létre, hogy a város látványos régi pénzügyi palota épületét és helyette a Kossuth-utca 20. számú házat engedélyt, melyet lebontanak és a helyén fogják felépíteni az új pénzügyi palota impozáns épületét, mely újabb ékessége lesz a rohamosan fejlődő Debrecennek.

A tárgyalások sikeres keresztül vitelében nagy érdeme van Ternovszky Alajos debreceni pénzügyigazgatónak. Az ő törhetetlen uuzgalmánának és ernyedetlen munkásságának köszönhető, hogy az új pénzügyi palota régen húzódozó ügye végre befejezést nyert és rövid időn belül beköszörködhet a debreceni pénzügyigazgatóság impozáns, modern új palotájába.

UJDONSÁGOK

ASSZONYOK KIÁLLITÁSA.

Feleség (leteszi az újságot): Berlinben még is csak boldogabbak a nők... Szabadabbak, függetlenebbek...

Férj: Ezt abban az újságban olvastad?

Feleség: Igen... Berlinben az asszonyok kiállítását rendezték és bemutatatták a világnak, hogy mi mindent tudnak.

Férj: Bemutatták a világnak, hogy mi mindent tudnak? No, arra a kiállításra kíváncsi vagyok. Legjobb az el- és megkésérítő osztályt szeretném látni.

Feleség: Olyan ott nincs.

Férj: Akkor nem is tökéletes a kiállítás, mert azt csak igazán tudják az asszonyok, hogy a magamfajta szegény férj életét megkésérítsek. Ezen az osztályon kelene szerepelni a sok szegénynek, bogárnak, fejetején aló ötletnek és női inkonzekvenciának.

Feleség (gunyosan): Te drága, te...

Férj: De szekirozási osztály csak van? Szekirozni elsöranguan tudtok... Ezen az osztályon szekirozási fogásoknak és kiszekirozott tárgyaknak, mint ruha, ékszer, színházi látszó stb. kell szerepelni.

Feleség: Valóban szerepei is...

Férj: Miután csalni is elsöranguan tudtok fiam, ugyebár van egy csalási osztály is ezen a kiállításon?

Feleség: Van, drágám, hogyne volna... Ott szerepeltek ti rossz kabátban, borotvaféltan arcúak és az udvarlók elegáns ruhákban, csinosan, virággal a gomblyukban...

Férj (gunyosan): Milyen kedves vagy... A nyelvelési osztály disze lehetnél, mert nyelvelni is tudok, édes anygálon...

Feleség (gunyosan): Nyelvelni is tudunk, de tudunk iparhoz, kereskedelemhez, művészethez is és Berlinben ezt mutatták be a világnak.

Férj: És ezen telkesüsz te annyira?

Feleség: Ezen... nő kereshesse meg a kenyerét, legyen független, ne legyen rabszolgája a férfinak... Berlinben a nők megmutatták, hogy mire képesek...

Férj: Berlinben megmutatták... Ezért nem kell sóhajtoznod, cselekedj te is... Az élet ügyis nehéz... Nyiss virágüzletet és segíts keresni...

Feleség: Én?... (pityeregve) Én?... Ezt vártam... Tudom, hogy szeretném, ha lekötne magamot egy boliba, hogy te szabadon kártyázhass. (hangosan) De mi vagyok én, mi vagyok én? Boltonak a leánya vagyok én? Ötvenezer korona hozományt kaptam, az jó volt, ugy-e? Azt

jó volt elkötteni, akkor nem mondtad, hogy én fizetlet nyissak. Akkor én mucuska voltam, ugye? (A férj már öt perccel előbb mosolygogva kisorsrant a szobából.)

— **Kinevezések.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Fűzőp Béla, Kronstein Béla és Kollventz Rezső debreceni állami főreáliskola tanárokat a kilencedik fizetési osztály második fokozatába kinevezte.

— **A nagykölcson elszámolása.** Megirtuk, hogy az a bizottság, melyet a jog- és pénzügyi bizottság küldött ki a 18 millió nagykölcson elszámolásának átvizsgálása ügyében, ma tartotta meg folytatolagos ülését, amelyen Vargha Elemér dr. tanácsnok elnökölte alatt Kondor Kálmán főszámvevő helyettes, Lőkövits Márton dr., Poroszlav László, ifj. Schwartz Vilmos vettek részt. A bizottság alapos munkával vette tárgyalás alá az elszámolást tartalmazó kimutatást. A tárgyalást holnap folytatják.

— **Két ülés az egyháznál.** Március hó 1-én délután két ülés lesz a református egyháznál. Az egyik fél 4 órai kezdettel az Árpád-terti templom harangjainak száma és hangjuk megállapítása tárgyában. A másik ülés délután négy órakor ül össze, tárgya: paróchiális szervezkedés.

— **Nagybeteg ur-asszony.** Debreczeny Barina fővárnyszéki bíró szépséges, fiatal felesége már vagy két hete megbetegedett. A házi orvos súlyos vakbélgyulladásra utalt meg és mivel már a baj nagyon előrehaladott állapotban volt, azt tanácsolta férjének, hogy vigye fel Budapestre megoperálni. Ma éjjel a 10 óra 55 perckor induló személyvonattal azután el is utazott férjével a nagybeteg ur-asszony Budapestre, ahol a sebészeti klinikán fogják megoperálni.

— **Főhadnagyból ügyvéd.** Nagyváradon már a második katonatiszt hagyja ott a pályáját, hogy felcserélje az ügyvédek hirtangos mesterségévé. Nemrég dr. Czuczor Sándor hadbíró lépett ki a hadsereg kötelékéből és nyitott ügyvédi irodát, most pedig dr. Kollmann Dezső honvéd főhadnagyt nyugdíjaztatta magát, hogy ügyvéd lehessen. Kollmann főhadnagy pályafutása egyike a legérdekesebbeknek. Hadapróiskolát és Ludovika Akadémiát végzett, majd mikor hadnagynak nevezték ki, letette az érettségit. Nemsokára jogot halgatott, mire főhadnaggy lett, a doktorátust is letette. Ekkor elhatározta, hogy ügyvéd lesz. Felebbvalói támogatásával külföldi tanulmányútra szerzett ösztöndíjat, visszatérve kilépett a hadseregből és most az államvasutak igazgatóságához pályázott igazgatói állásra. Az ügyvédi vizsgát jövő tavasszal akarja letenni a szorgalmas főhadnaggy, aki nagyszerű példát mutat arra, hogy nincs olyan tévedése a sorsnak, melyet ne lehetne korigálni szorgalommal és igyekezettel.

— **Debreczen és a munkásbiztosító.** A munkásbiztosításról szóló törvény ügy intézkedik, hogy a pénztár a munkaadóktól előteget kérhet és ezt a munkaadóknak teljesíteni is kell. A munkásbiztosító pénztár is e rendelkezés értelmében 7089 korona elegendő való lefizetését kérte a tanácsból. A tanács azonban mai ülésén e kérés teljesítését megtagadta, mert a város fizetési kötelezettsége egyáltalán nincs megállapítva, sőt még az elmúlt évekről kimutatott tartozások is vitásak.

— **A debreczeni népkonyha költségei.** A debreczeni népkonyha, amely az idén naponként átlag 600 embernek adott ki ebédet, arra kérte a tanácsot, hogy a város a költségvetésben megszavazott 4000 koronán felül még 2200 koronát utalványozzon ki, mert az idén ennyi több kadás merült föl az élelmiszer és az általános adás miatt. A tanács a több költséget ki drágaság miatt. A tanács a több költséget ki utalványozta és egyuttal — tekintettel arra, hogy a jobb idő beálltával a munkaalakom is megnyílt — kimondta, hogy a népkonyhát, amelynek vezetéseért a növegyelet illeti meg az elismerés, a jövő télig beszünteti. A zárónapot március harmadikán állapította meg. Erre az alkalomra a tanács a maga képviselőjében K. Tóth Mihály tanácsnokot küldötte ki.

— **Szerencsétlenül járt kocsis.** Bende András ma délelőtt fél 10 órakor a Ferencz József-uton haladt szekerekkel. A 14. számú ház előtt szekere elakadt a süppedékes talajban. Leszállt és kiakarta rántani a szekeret a feneketlen sárból. Lovai eközben megbokrosodtak, a szekeret elragadták és Bende András a kerek alá került, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy kulcsonttörést szenvedett. A mentők beszállították a közkörházba, ho la rendőrség kihaligatta.

— **A tulgyengéd «mama».** Borzasztóan szeretheti Rusin Anna Bercsényi-utca 14. szám alatt lakó nő a gyermekeit. Olyannyira, hogy szeretete jeléül rendszeren jó elverte őket. Ma est is úgy hét 7 óra felé hazafelé ment veük. A szegény apróságok szerencsétlenségére alaposan be volt rugva és ilyen állapotában valami csekélység miatt az 5 éves Vencelt és a 2 éves Gyulát az utcán összeverte, földhöz vágta és olyan bolhányos jelenetet rögtönzött, hogy a járókelők — kik megbotránkoztak a durvaságán — szahadították ki kezei közül a szegény kis apróságokat, annál is inkább, mert meggyilkolással fenyegette őket. A rendőrség a gyermekmenhelyre szállította a szerencsétlen apróságokat, a «szerető» anya ellen pedig megindította az eljárást.

— **Titokzatos gyilkosság.** Aradról jelentik: Halmazsan Mihály susánfalvai földesgazdát öt nappal ezelőtt holtan találták. Mellette hevert a vadászfegyvere is, amelyben kilőtt patronok voltak és azt hitték, hogy Halmazsan öngyilkosságot követett el. A vizsgálatot megindították és ma hivatalosan megállapították, hogy a holttesten lévő löveb sokkal nagyobb, mint a holttest mellett talált vadászfegyver kalibere. A vizsgálat során megállapították, hogy Halmazsan fiatal felesége többeknek kétszáz koronát ígért, ha öreg férjét megölik. Az asszonyt a csendőrség tartóztatta.

— **A derék cselédek.** Dr. Szilágyi Imre Miklós-utca 13. szám alatt lakó ügyvédnél szolgált két cselédeány. A jeles cselédek már régen elulajdonították, ami kezük ügyébe került, de csak tegnap érte tetten őket a gazdájuk, mikor a zsákmányt elakarták szállítani. Hogy mi mindent hurcoltak el, azt még eddig nem lehetett megállapítani. A derék cselédeket átadták a királyi ügyészségnek, mely előzetes letartóztatásba helyezte őket.

— **Se láncz, se óra.** Schächter Mózes bülszentmihályi lakos bejött Debreczenbe és a Schvaic-féle szállásadáson szállt meg. Mig kipi-hente az ut faradalmait, valaki nickel óráját és aranyláncát ellopja, múltal 150 korona kárt szenvedett. Panaszt tett a rendőrségen, mely megindította a nyomozást.

— **Értesítöggyár az iskolában.** Nagyváradról jelentik: A nagyvárad felső kereskedelmi iskolában rájöttek, hogy a diákok megszerezvén az igazgató pecsétjét, valamint névalírása bélyegzőjét, tíz koronáért félévi értesítőket gyártottak. Egy diákot kizártak, s ezenkívül Schack Béla főigazgató nyolc diáknak az érettségi vizsgától való eltilását javasolta. Kiderült, hogy a diákok dorbozó életet folytattak s erre kellett nekik a pénz.

— **A «Fiatalko»-nak debreceni feüggyelő hatóság.** március 3-án vasárnap délelőtt 11 órakor tartja évi rendes teljes ülését a városháza könyvtárszobájában. A gyűlés főtárgyai alulírott tiltkár évi jelentése s egyes indítványok megbeszélése lesz. A hatóság összes tagjait személyi meghívókon is értesítetem e gyűlésről, de van szerencsém őket arra ezuton is teljes tisztelettel meghívni. Debrecen, 1912. február 29. — Csiky Lajos, hatósági tiltkár.

— **Uzletelhelység átvétele.** Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy a jelenlegi Mátyás-pincét átvetttem és azt Pilseni-sörház címen tovább vezetem. Miután a pilseni sör kezeléséhez való amerikai ültőházat még teljesen berendezve nincsen, kénytelen vagyok a pilseni sör kimérését március hó 10-ére halasztani, melyről a nagyérdemű közönséget külön fogom értesíteni. Kifünő magyar és hancia konyháról, valamint a legfinomabb bel- és külföldi borokról gondoskodom. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel: Sternád Ferencz, vendégfős.

— **Két halott, ötvenhárom beteg.** Nagyváradról jelentik: Báránodon rettenetes pusztítást visz végbe a kanyaró. A járvány az iskolákban lépett fel, egymásután tíz-tizenkét gyermek betegedett meg súlyos tünetek között s pár nap alatt ijesztenően terjedt el a faluban. Ma már alig van ház, ahol ne lenne beteg. Az előjáróság jelentést tett az esetről Fráter a Brna alispánnak, aki azonnal intézkedett, hogy az összes iskolákat bezárassák. Ezalatt azonban ötvenhárom gyermek lett beteg, akik közül kető már meghalt. Vörös László dr. községi orvos nagy gondnal látott a betegek ápolásához és minden óvintézkedést megtett, hogy a járványt a községből ki ne hurcolják.

— **Leártóztatott pénzhamisítók.** Temesvárról jelentik: A rendőrség ma egy notórius pénzhamisítót tartóztatott le, Kotre János dentai lakos személyében. Kontre két román parasztnak hamis ötkoronások gyártó gépet akart eladni öt-száz koronáért. A rendőrség neszét vette a dolognak s a gépet elkobozta. — Székesfehérvárról jelentik: Horváth Bálint bicskei gazda följelentést tett az ottani csendőrségnek, hogy a vele vadházasságban élő özvegy Mészáros Sándorné hamispénzt gyárt. A csendőrség ház kutatást tartott Mészárosnénál és meg is találta a pénzgyártáshoz szükséges eszközöket, amelyekkel tíz- és huszfélletes pénzdarabokat készítenek. Az asszonyt, ki büntetésait nem akarta megnevezni, leártóztatják. A vizsgálatot elgyújtják.

— **Nem szállítják le a bankkamallát.** Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa ma délelőtt Porvics Sándor elnöklésével főtanácsulást tartott. Több folyóügy elintézése után Pranger vezértitkár a pénzügyi viszonyokról tartott beszámolót. Einnel Pranger, hogy a nemzetgazdasági szükséglet az 1912. év első hét hetében is tartós volt. Ez idő alatt 988.7 millió korona értékű váltót szümitoltak le, 208.5 millió koronával többet, mint a múlt év hasonló időszakában. Minthogy ezeknél a váltóknál a lejáratú idő hosszabb volt, mint a múlt év hasonló időszakában eszkomptált váltóknál, kétségtelen, hogy bizonyos hitefélszültőség tapasztalható. A nemzetközi pénzügyi piacra vonatkozólag megállapítható, hogy a nagyobb és tekintélyesebb jegybankok az ilyen időtájt szokásos leszerelési meg várakoznak. A francia bank és a német birodalmi bank még mindig az őszi kamallát mellett tartanak és az Angol Bank is a minimális diszkontó tételt csak félszázalékkal szállította le. Tekintetbe véve, hogy a kamallát nyílt piacon is a bankrátához közel áll, az Osztrák-Magyar Bank sem változtathatja meg a fennálló kamallát-tételt, annyival kevesebb, mivel a váltóárfojyomok a mi pénzügyi területünkön állandóan kedvezőtlenül állanak.

— **Csak Mantner-féle magvakat vásárolnak** helyesen gondolkodó, számító gazdák és kereszkek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

— **Ellopott kanalak.** Ma délelőtt megjelent a rendőrségen Juhász Juliánna cseléd, ki a Nemzetőr-utca 14. számú házban szolgál és épanaszolta, hogyt míg távol volt, a konyhából 3 ezüst kávéskanalat ellopottak. A rendőrség nyomozza az enyveskező alakot.

— **Az izraelita hitközségi választók.** A debreczeni izraelita hitközség előjárósága ezennel értesíti a t. tagokat, hogy az 1912. évi választói névjegyzék összeállítván, az a hitközségi iródnában (József kir. herceg-u. 26. sz.) közszemlére kitétetett azzal a figyelemzetéssel, hogy a névjegyzék ellen f. évi március hó 10-ikéig bezárólag írásbeli felszólalással élhetnek. Egyben értesítettnek a névjegyzékből hátralékaik miatt kimaradt tagok, hogy a szerv. szab. 8. szakasza értelmében a választói névjegyzékbe pótlólag felvehető, ha összes tartozásaikat legkésőbb f. évi március hó 15-ig kiegyenlítik. Debreczen, 1912. február 29. Az előjáróság.

— **Hajnal-Mulató.** A kitért februári műsor ma fejezi be működését, és mond bucsut a debreczeni közönségnek. Holnap mutatkozik be az új műsor, amelyre csak bemutatkozás után foglalkozhatunk. A nevek után itélve mindenestre megállapítható, hogy ez lesz a saison eddig legerősebb műsora.

Forrongnak a tanítók.

A tanítók fizetésrendezése.

Egyik reggeli újság azzal a hírről lepte meg ma a tanítókat, hogy Zichy János gróf kultuszminiszter teljesíti azt az óhaját, hogy a tanítók az állami tisztviselők három alsó fizetési osztályának megfelelő fokozatokba (XI., X., IX.) osztassanak be és teljesülni fog az a kívánság is, hogy a tanítói szolgálat beszámítódjék az 1895. évi visszamenőleg. Tudvalevő, hogy a 36.000 tanító közül 28.000 a nem állami tanító és mégis — mondja a híradás — majdnem teljesen sikerült eliminálni az állami és nem állami tanítók között való disparitást.

Egy újságíró felkereste ebben a dologban a kultuszminiszteriumban a tanítói ügyosztályt vezető Neizer Antal osztálytanácsost, aki így nyilatkozott a tanítók fizetésrendezése ügyében:

— Nem tudom, honnan vette az illető lap a közleményét. A valóság az, hogy koránt sincs befejezett dologról szó. Csakugyan folyik itt tanácskozás ebben az ügyben, de még csak ezután következnek a különböző kiszámítások. — Lesznek majd megállapodások és bizonyára lesznek majd ellentétek is a kultuszminiszterium és a pénzügyi miniszterium kiküldöttjei között. A megállapodásokat a két miniszter valószínűleg

jóváhagyja, ámde még ez sem bizonyos. A ellentéteket pedig szintén a két miniszter fogja elintézni. Egyelőre végleges megállapodásokról nem lehet beszélni. A tanácskozás eredménye: hogy mit kap a tanítótság — várni kell tehát még egy darabig.

A tanítótság vezére, Moussong Géza ez ügyben a következőket mondotta:

— A mai hírlapi cikkekre nem sokat adhatok, ez bizony nem nagyon elégit ki. Bizonyos az, — hogy a jóindulat megvan a kultuszminiszterben, aki az országos szövetség memorandumát behatár megvizsgálta és jóindulatú kívánja megvalósítani, — ám mindenkor azt hangsúlyozta, hogy a megvalósítás nem ő rajta mulik, hanem a pénzügyminiszteren. Valószínűek tartom, hogy a pénzügyminisztert azután felvilágosították arról, milyen viszonyok vannak, — megmondták neki, hogy a tanítótság milyen ideges és a munkától teljesen elkedvetlenedett.

Ha a tanítók fizetésrendezését a lehető leg-
rövidebb időn belül el nem intézik, az ország a legnagyobb károkat szenvedné, mert a tanítók elkeseredése beláthatatlan formákban törne ki újra. A dolog érdemében nem nyilatkozhatom, mert a miniszter tervét teljes egészében nem ismerem. Az az impresszióm, hogy Zichy meg akarja nyugtatni a tanítókat, azt azonban nem tudom, vajon fizetésének toldás-foldásával, avagy becsületes rendezéssel?

Közgazdaság.

Bajok az Általános Forgalmi Banknál.

Nem sikerült a nagy fuzió!

Pénzügyi körökben, de kevésbé beavatott helyeken is már régóta szóbeszédnek a tárgya az Általános Forgalmi Bank válságos és nehéz helyzete.

A bank ugyanis nehéz körülmények közé jutott. Nagyszabású ipari vállalkozásai egymásután balul ütöttek ki, úgy, hogy a válság egyre súlyosbodik. Legutóbb például a nyitrai fatermeiésznel szenvedett a bank óriási veszteséget.

A rosszul sikerült üzleti év olyan súlyos helyzetbe sodorta a bankot, hogy szinte elkerülhetetlennek látszott a mentési akció: a bank beolvadása valamelyik erősebb intézetbe. A bank igazgatósága hosszas tárgyalásokat folytatott a fuzió tárgyában egy fővárosi pénzintézettel.

Már meg is voltak alapítva a fuziónak a feltételei, amikor a fővárosi bank azzal a kívánsággal állott elő, hogy bélyegeztesse le az Általános Forgalmi Bank a részvényeit.

Ehhez felesleges — bank helyzetét tekintve — kommentárt fűzni. Szóval a fuzió meghiúsult. A bank válságain, úgy látszik, sokkal nehezebb segíteni, mint ahogy azt az igazgatóság gondolta.

Ellenőrizhetlen forrásból származó hírek szerint az Általános Forgalmi Bank igazgatósága lázas sietséggel szeretne valami újabb fuzió-tervet nyúlba ütöni, de ezeknek a megvalósulása elé a pénzügyi körök nem tekintenek nagy reménységgel.

A «Debreceeni Bank r.-t.»

igazgatóságától a következő kommunikékaptuk:

Debreceeni Bank Részvénytársaság igazgatósága Szávay Gyula elnökiete alatt szerdán tartott ülésében ügyvezető-igazgatóvá Hajdu Imrét választotta meg. Minthogy pedig ezen ülésben az alaptőkének 1,200.000 koronára való felemelése is elhatározott, s így az intézet fokozatos fejlődése szükségessé tette egy igazgatói állás szervezését, ezen állásra Pavlovits Sándor, az Általános Forgalmi Bank cégvezetője választott meg. Az igazgatóság a 68 pályázati kérvény dacára különös súlyt helyezett arra, — hogy az intézet vezetését a helyi viszonyokkal s merős, minden irányban megbízható egyénekkel töltsse be s ezen körülmények alapos mérlegelésével hozta egyhangu határozatát. Tolcsvay Henrik főkönyvelő hasznos és értékes munkásságára való tekintettel cégjegyzési jogosítással ruháztatott fel.

Az alaptőke felemelése tárgyában összehívandó rendkívüli közgyűlés rövidesen meg fog tartatni, mely alkalommal a részvények kibocsátási árfojyama 220 koronában fog javaslatolni a közgyűlésnek. A régi részvényeseknek elővételi jog biztosítatik.

A vihar.

Összes eredetű hírekben RÖMELI ÖSSZEKÖL

Folytatás

Mikor a halottakat vívó menet elvonult, Sliwin ott állott, hoi sikátor torkolt az utba. Levette sikkját és száraz ajkakkal, erőtlenné és sápadtan, mint a holtak, mormogott valamit maga elé.

Ezer szemrehányással kintozta és kigunyolta magát, mégis reménykedett az utolsó pillanatig.

— Jönni kell valaminek!... Mert ha semmi sem történik, akkor a mi egész munkánk egyszerűen esztelenség volt.

Es e gondolatra fagyos borzalom járta át. Bensőjében ingerülten vibrált valami, mohón játszott vele, majd erre, majd arra kapott és mint egeret a macska, szabadon engedte, hogy amint éppen szabadnak érezte magát, mindjárt újra belescapja a karmait.

Ha nem is pusztul el, gondolta, a pillanattól, melyre egész életében lelkesült áhitattal várt, nem fogja megérni. Jobb volna hát meghalni, de akkor itt most rögtön meg kellene halnia. Egő fájdalmak közt és iszonyodva. Jobb menekvés pedig nincsen és így mégis a halál lenne a legjobb...

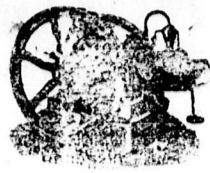
Gondolatai kintozán tévelyegtek, mint egy egérfogóbánk s ott, hol aggodalmából kibúvót talált s eszébe jutott, hogy mindjárt meg kell pusztulnia, meg kell halnia, azon a ponton a ragamegvetés éles karmai szagatták véresre a lelkét és úgy érezte, mintha az véres fosztyókban csüggne alá.

Mikor már állott a barrikád és az egybe-torlódo halmaz, inogva és otrombán meredt az utra, Sliwin elhávínyodva eszmélt vissza.

Folytatás

VOITN ÖYÖRÖY.

„CLIMAX“ = Pénzt =
nyersolajmotor. takarít meg!

B CHRICH és TÁRSA
 motorgyári főkelepek
 BUDAPEST, V/23., Szabadság-tér 17. szám.
 (Tőzsde-palota.)
 Telefonszám: 71-01. Sürgőnycim: „CLIMAX“.

MAYER

MAYER MOTOR ÉS GÉPGYÁR
 Műveltség és előrelépés
 Gépgyár, vas- és fémművészet
 Mayer P. S. Szombathely Budapest

Ma már általánosan elismert tény,
 hogy a „MAYER“ motorok a jók
 között a legjobbak.
 Saját érdekében kérjen
 még ma felünk árjegyzékét.

Legnagyobb
 teljesítmény
 legkisebb
 fogyasztás
 egyszerű
 kezelés
 megbízhatóság
 erős, szilárd munka-
 benzinfogasztás.
 Több ezer
 közönséges elismerő levél.
 Alapított
 1850. é.

Raktár: BUDAPEST, VI., Váci-körút 67.

an
 verlange
 orm-
 slipper
 und
 Schneeschuhe
 der

Generalkdepot für Österreich-Ungarn
WELLISCH, FRANKL & CO. Wien I, Fleischmarkt 12-14
 Vorrätig in Wien und in den grösseren Provinzstädten in allen besseren
 Herren- Damen- Modengeschäften

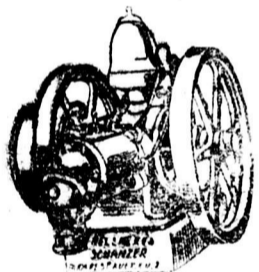
Kapható
 Debreczenben :
 Aszmann Ferencz
 Fekete Jakab
 Frank Testvérek
 Györfi Testvérek
 Kálnai Lipót
 Mandel Lipót
 Schwartz B. utóda

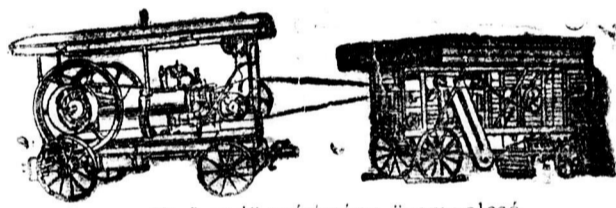
nyersolaj-motor.

Világhirűek

Gőz- és motor-cséplőkészletek.

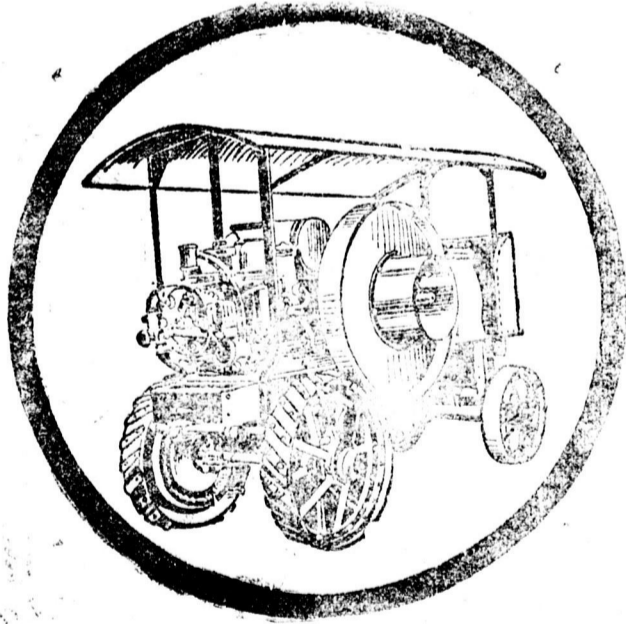
**Magánjáró-
 motoraink**

Elsőrendű gyártmány, fizeme olcsó
 kezelése egyszerű.

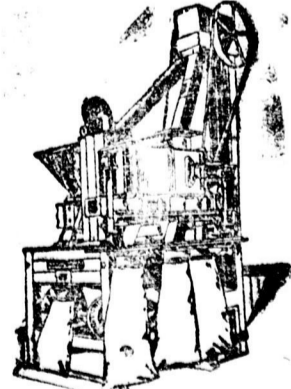
Kitűnik egyszerű kezelés,
 olcsó és biztos üzem által.

mert a
 legjobbak
 és
 legegyszerűbbek

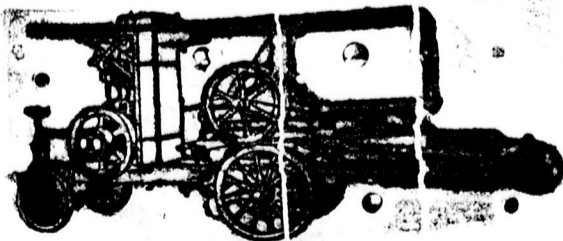
Mert a
 legolcsóbbak
 és
 üzemiük biztos

Szabadalmazott
 Malomjártat

Igen célszerűek, mert a ma-
 lomjártattal együtt van sik-
 szita szerkezettel. Kevés he-
 lyet foglal el, alkalmas finom
 ertszés darálásra.

Magánjáró kőtörő.

Az országutakon magát vontatja és igen jól tör.
 Kitűnő gyártmány.

Mielőtt gépet vesz, nézze meg
 gépkiállításunkat
KELLNER és SCHANZER

Budapest, V., Kálman-utca 14.

Megbízható ügynököket keresünk.

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., minden további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Butorokai, konyhaberendezéseket rakláron tart
Botint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8

CZÉGTABLAK, különböző nagyságban, eladó
Darabos-utca 7 sz. alatt.

Nemi bajoknál, hüvely-folyás, tripper-banoknál esakis
LARCINECAPSULÁK, mint legbiztosabb óvszer mindenki
használja. 8 koronás behúddszel ingyen postaköltséggel szállítja.
ILLES ANTAL gyógyszerháza Szabadka

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény } 1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú } 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához } 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény) } 1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak } 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvény fekete szalonnaruhához 20.— Kék,
színtény felöltözövével, turistaféle, selyem-
kamgarit stb. gyári árakon küld immá megfizethető és
szolid cég mindent ismert posztógyári raklár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előzők, a melyeket a magánvívó öltöz, ha
szövetzárkását követően Siegel-Imhof cégnél,
a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyök.
Szabott, legelősebb árak. Orfiai választék.
Minták, ingyenes megtekintés, még a legkisebb
rendelésnél is, teljesen friss árban.

4033. tkv. sz.
1911.

Árverési hirdetmény.

A püspökladányi kir. járásbíróóság mint
telekönnyvi hatóság közhírré teszi, hogy
a kir. kincstár végrehajlatának Horváth József
végrehajtást szenvedő elleni 249 korona
71 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehaj-
tási ügyében a debreczeni kir. törvényszék a
p.-ladányi kir. járásbíróóság területén levő,
Nádudvar községben fekvő a nádudvari 2579.
sz. betétben A. I. 1—5. sor 6632/4., 6632/5.,
6632/6., 6632/7. 6645. hrsz a Nagyhalom-
zugban fekvő szántó, legelő, nádas és utnak
Horváth József B. I. alatti 1/2-ed illetőségére
az árverést 1987 koronában ezennel megállá-
pított kikiáltási árban elrendelte és hogy a
fentebb megjelölt ingatlan az 1912 évi március
hó 20-ik napján délelőtt 10 órákor a kir.
bíróóság árverési termében megtartandó nyilván-
os árverésen a megállapított kikiáltási áron
alul is, azonban annak 2/3-ánál alacsonyabb
áron alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingat-
lan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az
1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal
számított és az 1881. évi november 1-én 3333.
sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8.
§-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a
kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60.
t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a
bíróóságnál előleges elhelyezéséről kiállított
szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Püspökladány 1911. november hó 22.

Dr. Kovács sk.
jbró.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZOR
kevesebb
a gond,
II-SZOR
kevesebb
a munka,
III-SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
BORDÓI KEVERÉK
kéz állapotban!

Nagyon erősen tapad a ned-
ves levélre is! Bármily harmat-
n l permetezhet vele! Semmi
üledéke nincs! Számtalan el-
ismerő nyilatkozat! Gyárjuk
az eddig dr. **Aschenbrandt** sza-
badalmát képezett **REZKENPORT**
és **BORDÓI PORT** is. Kérjen
ingyen és bérmentve leírást
FORHIN-gyártói BUDAPEST
VI. Váci-út 93.

HOROVITZ ZSIGMOND könyvnyomdája és hírlapkiadó vállalata

DEBRECZEN, Darabos-utca 7. szám (saját ház).

KÉT VILLANYERŐRE BERENDEZETT
TYPOGRAPH SZEDŐGÉPEL, GYORS-
SAJTÓVAL ÉS SEGÉDGEPEKKEL
UGYSZINTEN A LEGMODERNEBB
METÓFAJOKKAL DUSAN FELSZERELT
:: KÖNYVNYOMDA. ::

XLIV. évfolyam „**DEBRECZEN**“ XLIV. évfolyam
politikai napilap kiadóhivatala.

V. évfolyam „**ESTI HIRLAP**“ V. évfolyam
politikai napilap kiadóhivatala.

T
E
L
E
F
O
N

412.

IZLÉSES KIVITELBEN KÉSZÜLNEK:

Báli és esketési meghívók, feltűnő
falragaszok, ipari és kereskedelmi
nyomtatványok, árjegyzékek és
gyószjelentések gyorsan és pontosan.

KÜLÖNÖS GONDOT HELYEZEK A
NYOMTATVÁNYOK JUTÁNYOS ÁRBAN
:: VALÓ ELKÉSZÍTÉSÉRE. ::